

Vlaams
Parlement

vergadering **C100**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 17 januari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verplichte sterilisatie van katten – 771 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Tom Van Grieken aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de problematiek rond de structurele financiering van de werking van dierenasielen – 685 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de financiering van dierenasielen – 687 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gebruik van het elektrisch waterbad bij het slachten van kippen – 742 (2017-2018)	15

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verplichte sterilisatie van katten – 771 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, overpopulatie van katten en de daarmee verbonden zwervkattenproblematiek staan al langer op de politieke agenda. In 2009 bracht de toen nog federale Raad voor Dierenwelzijn een advies uit om die overpopulatie aan te pakken. Sterilisatie en identificatie waren de hoekstenen van het voorstel.

In uitvoering van dat advies vaardigde de federale overheid het koninklijk besluit van 2 augustus 2012 betreffende het meerjarenplan voor de sterilisatie van huiskatten uit. Dit besluit voerde gefaseerd de verplichting in om katten in asielen te identificeren, te registreren en te steriliseren voor adoptie en huiskatten te identificeren, te registreren en te steriliseren voor verhandeling. Verder voorziet het voormelde KB in de mogelijkheid om identificatie, registratie en sterilisatie van alle katten te verplichten wanneer na een evaluatie van de genomen maatregelen blijkt dat zij onvoldoende resultaat opleveren.

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn werd dan ook gevraagd om de geldende regelgeving te evalueren. Op 14 juni 2017 leverde de raad een advies af: hij is van mening dat de regelgeving niet de gewenste effecten bereikte en stelde een aantal concrete maatregelen voor.

Bij de bespreking van de beleidsbrief Dierenwelzijn 2017-2018 beloofde u voor het jaareinde een regelgevend kader, rekening houdend met het advies van de raad, op de Vlaamse ministerraad te agenderen. U hield woord en op 22 december werd dat regelgevend kader goedgekeurd. Concreet moeten alle katten die na september 2014 geboren zijn gesteriliseerd of gecastreerd worden. Eigenaars krijgen tot 1 januari 2020 om die ingreep te laten uitvoeren. Nieuwgeboren katten na 31 maart 2018 moeten de ingreep ondergaan voor de leeftijd van 5 maanden of voor verhandeling. De ingreep gebeurt vanzelfsprekend door een dierenarts die dat registreert in een databank. Het voorstel van de raad om particulieren maximaal een nest per jaar te laten kweken, mits registratie, werd niet behouden.

Waarom hebt u het voorstel van de raad om particulieren maximaal een nest per jaar te laten kweken, mits registratie, niet behouden? De raad stelde in zijn advies ook voor de maatregelen na 3 jaar te evalueren. Welk evaluatiekader hebt u in gedachten? De databank speelt hierin natuurlijk een centrale rol. Die is operationeel sinds 1 november 2017. Kunt u al een kleine evaluatie maken van de eerste 2 maanden? Ook steden en gemeenten moeten nu een verplicht kattenplan opstellen om de zwervkattenproblematiek aan te pakken. Hoe ziet u dit concreet? Hoe gaat u controleren of gemeenten een plan hebben?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Waarom zijn we binnen de Vlaamse Regering afgeweken van het vooropgestelde principe dat een particulier nog steeds toelating zou krijgen om maximaal een nestje per jaar te kunnen houden? Onmiddellijk na de bekendmaking van het advies kwam er fel protest van de asielen. Ze vreesden voor de gevolgen op het vlak van dierenwelzijn en voor het bereiken van het beoogde doel, namelijk het aanpakken van de zwervkattenproblematiek die daardoor bemoeilijkt zou worden. Ze vreesden dus dat de kraan zou blijven openstaan mochten we dat denkkader zijn gevolgd en dat het aantal kittens zou blijven toenemen.

Die bezorgdheid is volgens mij terecht. Als een simpele melding zou volstaan om je kat niet te moeten steriliseren en jaarlijks een nestje te mogen kweken, dan zouden er nog altijd heel veel kittens geboren worden in Vlaanderen. Je moet dan immers rekening houden met drie tot vijf kittens per jaar, en dat gedurende toch minstens een achttal jaar. Daarvan zouden er nog altijd een aantal worden gedumpt. De kraan zou dus blijven openstaan.

Het is bovendien moeilijk om daar enige controle op te organiseren. Ik zie niet in hoe we dat zouden kunnen doen.

Het is ook niet zo eenvoudig om de voortplanting van een kat te beperken tot één nestje per jaar. Je zou dan moeten werken met een anticonceptiepil. Eenieder die al eens geprobeerd heeft – ik spreek uit ondervinding – om zijn kat op reguliere basis zo'n pil te laten inslikken, weet dat dit een weerkerend gevecht is. Je weet uiteindelijk ook nooit zeker of de pil is opgegeten of uitgebraakt. Dat blijft een grote onzekerheid. Daarenboven zijn die anticonceptiemiddelen ook niet goed voor het welzijn van de katten. Ze verhogen het risico op baarmoederontsteking, melkkliertumoren en suikerziekte. Het gebruik van dergelijke middelen aanmoedigen, lijkt me vanuit het oogpunt van dierenwelzijn geen goede zaak.

Als mensen echt een nestje willen kweken, dan kan dat, want die mogelijkheid blijft bestaan. Ik heb wel wat onzin gelezen op dat vlak. Dus voor alle duidelijkheid, een particulier kan het statuut van hobbykweker aanvragen. Dat vergt iets meer moeite, maar als je de verantwoordelijkheid wilt nemen, kun je dat doen. Die mogelijkheid blijft bestaan. Het is een betrekkelijk eenvoudige procedure. De drempel is niet hoog voor een gemotiveerde particulier, maar heeft wel een sensibiliserend effect.

De raad heeft zelf een evaluatietermijn van drie jaar voorgesteld. Die lijkt me goed.

De databank voor katten is op 1 november van start gegaan. In de eerste twee maanden werden iets meer dan tienduizend katten geregistreerd. De kinderziektes en leermoeilijkheden zijn intussen weggewerkt. We kregen wel wat signalen van dierenartsen over problemen bij de registratie. Die zijn opgelost, maar een periode van twee maanden is te kort om al te kunnen evalueren.

U had nog een vraag over de rol van de gemeenten inzake de aanpak van de zwervkattenproblematiek. We hebben een bevraging georganiseerd. Van de 308 gemeenten hebben er 267 geantwoord, en 242 stelden dat ze effectief werk maken van een zwervkattenbeleid. Dat is van uiteenlopende aard. Op basis van wat is goedgekeurd in de Vlaamse Regering, moeten alle steden en gemeenten vanaf nu een zwervkattenplan opstellen. De controle daarop kan steekproefsgewijs of via een algemene rondvraag. Daarnaast kunnen ook controles gebeuren op basis van meldingen, hetzij over overlast door zwervkatten, hetzij over de aanpak van de gemeente van dit probleem.

Ik heb ondertussen een wetenschappelijke studie besteld om de gemeenten een tool te kunnen aanbieden van hoe idealiter een zwervkattenbeleid eruitziet. Deze studie moet de lokale besturen een praktische tool bieden om op de beste manier de zwervkattenproblematiek op hun grondgebied aan te pakken. Zo kunnen ze op eigen maat een efficiënt zwervkattenplan uittekenen.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik deel de visie met betrekking tot het kweken van één nestje. Controle is inderdaad onmogelijk. Het is heel onzeker of het bij één nestje zal blijven.

De evaluatie van de maatregel lijkt me zeker een noodzaak. We zijn naar een compromis gegaan en evaluatie zal zeker nodig zijn om te kijken hoe effectief deze maatregelen zijn.

Het is natuurlijk fantastisch te horen dat al zoveel lokale besturen hun verantwoordelijkheid nemen en die zwervkattenproblematiek ernstig nemen, maar die problemen stoppen natuurlijk niet aan de gemeentegrenzen. Het is zeer bevredigend vast te stellen dat de lokale besturen dat ook beseffen.

Die trap-neuter-return is een effectieve maatregel maar een lokaal bestuur kan ook een oplossing op maat uitwerken, en dat is een voordeel. In mijn gemeente Duffel werken wij aan een project met vrijwilligers die professioneel te werk gaan. Ik ben daar erg trots op en zou de andere lokale besturen willen oproepen om daar eveneens op in te zetten.

De tool voor de lokale besturen is onontbeerlijk. Het zou de bedoeling zijn dat zij begeleiding en advies krijgen. Het ene bestuur heeft daar immers al meer ervaring mee dan het andere.

Er is een enquête geweest, maar ik neem aan dat die eventueel zal worden herhaald. Daarin kon een gemeente aangeven hoeveel zwervkatten ze had geregistreerd. Als die enquête meermaals wordt herhaald, kunnen we een zicht krijgen op de evolutie van dat aantal in alle steden en gemeenten, op de methodes die zij hanteren, op een eventuele verandering van methode en de reden waarom. Het zou handig zijn om daarover een langdurigere bevraging te doen en de resultaten te registreren in een overzicht.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, u hebt gezegd dat u een wetenschappelijke studie hebt besteld om gemeenten een handleiding te geven over hoe zij het zwervkattenplan kunnen aanmaken en om hen te ondersteunen bij het kattenbeleid. Wat is de timing daarvan? Wanneer zal die studie worden afgeleverd?

Hoe zult u de verplichte sterilisaties in de praktijk brengen? Over welke instrumenten beschikt u om dat af te dwingen en te controleren?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, wij staan achter uw zwervkattenbeleid, het is een goede zaak dat dit concreet wordt aangepakt. Ik wil u ook feliciteren met de manier waarop dit dossier vooruitgang maakt. Ik heb wel nog een aantal vragen.

In het veld is er sprake van de problematiek van de genetische basis. Wanneer het aantal katten dat mogelijkheden biedt tot voortplanting, zo beperkt wordt, zal de huiskat in de toekomst een zeer smalle genetische basis krijgen en kan dat een probleem geven inzake de bevoorrading van huisdieren, beweren sommigen. Is dat ook onderzocht? Wat is uw antwoord op deze kritiek?

U geeft de lokale besturen een belangrijke opdracht. U hebt gezegd dat 242 lokale besturen nu al verklaren een kattenplan of een zwervkattenbeleid te hebben. Dat is zeer positief, maar ik in denk dat heel wat van die gemeentebesturen die vandaag de kattenproblematiek aanpakken, dat doen via dierenasielen. We moeten opletten dat we vanuit de Vlaanderen de verantwoordelijkheid niet wegduwen naar de gemeentebesturen. Daar zal ook een financiële last tegenover staan. U hebt in de enquête opgemerkt dat de gemiddelde kostprijs van een kattenplan 5000 euro bedraagt, daarvoor doet men vandaag heel vaak een beroep op de dierenasielen. De instandhouding van die dierenasielen is eigenlijk ook een onderdeel dat niet onmiddellijk wordt meegerekend in het kattenplan. We moeten

voorzichtig zijn: een beleid is goed, er moet een structurele aanpak zijn en de eigenaars van die huisdieren moeten worden gesensibiliseerd, daar staan we allemaal achter, maar we moeten opletten dat Vlaanderen de verantwoordelijkheid niet doorschuift naar de gemeentebesturen die het probleem dan moeten oplossen, weliswaar met een wetenschappelijke studie onderbouwd en met een methodiek die wordt aangereikt maar toch wordt de financiële last andermaal bij de lokale besturen gelegd.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We zullen de enquête zeker herhalen, ook in combinatie met de resultaten van de studie. Ik verwacht die tegen het najaar, het gaat over een breed samenwerkingsverband met een Italiaans onderzoeksinstituut, Odisee en de Universiteit Gent.

Wat die controle betreft, gaan we inderdaad niet in elke huiskamer binnenvallen. Een punt van discussie: sommige dierenartsen vinden dat men inzake sterilisatie de verplichting bij de koper en niet bij de verkoper moet leggen. In onze regeling ligt die verplichting bij de verkoper net vanwege die controle. Als men de verplichting bij de koper legt, dan kan men helemaal niet controleren. Als men die verplichting bij de verkoper legt, dan zijn er drie kanalen die kunnen worden gecontroleerd: de professionele kweker, de hobbykweker en de asielen. Als we de verplichting bij de verkoper leggen, kunnen we die op regelmatige basis controleren.

Ik hoor vertegenwoordigers van dierenartsen ook zeggen dat we dat sowieso niet zullen kunnen controleren en dat de huiskat zal verdwijnen. Het is natuurlijk het een of het ander. Als men kan controleren, zal de huiskat zeker niet verdwijnen, net omdat men die drie kanalen nog altijd overhoudt: asielen, hobbykwekers en professionele kwekers. Er zal altijd gekweekt worden in functie van vraag en behoefte. Dat lijkt me een brede basis te zijn. Er zijn heel veel hobbykwekers en professionele kwekers, ik zie dan ook geen enkel probleem met betrekking tot het verdwijnen van welke soort dan ook.

We verschuiven de verantwoordelijkheid niet naar de gemeenten, we bieden hun een tool aan. Ik hoop de onderzoeksresultaten dit najaar te hebben en daar volgend jaar mee aan de slag te kunnen gaan. Vandaag melden 242 gemeenten al dat zij daarmee bezig zijn. Mijns inziens hebben zij als goede huisvader en als goed bestuurder de plicht om een kattenplan uit te werken, is het niet vanuit het oogpunt van dierenwelzijn dan op zijn minst om de overlast te beperken. Ik stel ook met tevredenheid vast dat gemeenten dat doen, zij het op verschillende manieren. We willen die tool ter beschikking stellen om te zorgen voor meer uniformiteit en ondersteuning. Ik denk niet dat er gewag kan worden gemaakt van het wegduwen van verantwoordelijkheid of het doorschuiven van de factuur.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik ben het er niet mee eens dat de verantwoordelijkheid zou worden verschoven naar de gemeenten. Ik denk dat de lokale besturen perfect geplaatst zijn om deze problematiek aan te pakken. Zij kunnen een aanpak op maat aanbieden. Zeker in het kader van de overlastproblematiek kan een lokaal bestuur een groot verschil maken in concrete situaties.

De realiteit is dat de dierenasielen overvol zitten en dat er meer katten in de asielen zitten dan er worden geadopteerd. We moeten die overpopulatie aanpakken. Het is noodzakelijk dat er maatregelen worden genomen en dat er nadien wordt geëvalueerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Van Grieken aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de problematiek rond de structurele financiering van de werking van dierenasielen
– 685 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de financiering van dierenasielen
– 687 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, begin oktober 2017 bestonden er in Vlaanderen 142 erkende dierenasielen.

Elk jaar worden duizenden of misschien zelfs tienduizenden honden en katten tijdelijk opgevangen. Elk lid van deze commissie heeft natuurlijk een hart voor dieren. Die mensen verrichten zeer nobel werk. De dierenasielen moeten worden erkend door de minister en zijn aan controles onderworpen. De erkenning wordt bij de dienst Dierenwelzijn van de Vlaamse overheid aangevraagd. Een dierenasiel wordt gecontroleerd wanneer de erkenning wordt aangevraagd en wanneer een klacht is ingediend. In theorie zou dat ook doorheen de rest van de periode moeten gebeuren, maar daar ontbreekt het in de praktijk vaak aan.

Dierenwelzijn was vroeger een federale materie, maar is ondertussen, onder het motto 'Wat we zelf doen, doen we beter' een Vlaamse bevoegdheid geworden. De asielen krijgen echter geen structurele Vlaamse werkingssteun, en daar wringt natuurlijk het schoentje. De provincies subsidieerden de asielen, maar zijn daarmee gestopt. Ze waren van oordeel dat de Vlaamse overheid die steun zou overnemen. Er gaapt dan ook een leemte.

Iedereen kent waarschijnlijk verschillende mensen die in een dierenasiel werken. Ik heb immens veel bewondering voor die mensen. Ik heb recent nog een dierenasiel bezocht: het is opmerkelijk en bewonderenswaardig hoe vrijwilligers dat asiel draaiende houden. Er gaapt echter een leemte.

Minister, ik heb uw verklaringen gelezen waarom de Vlaamse overheid niet bijspringt om in een gehele of gedeeltelijke financiering te voorzien. Ik citeer: "Als ik die financier, moet ik ze ook laten inspecteren. Dan gebruik ik het budget liever voor het opsporen van dierenmishandeling. Ik zie niet in waarom de provincies hen niet meer zouden steunen."

De afbouw van de provincies is een goede zaak. Als het van mij zou afhangen, zou u ze beter afschaffen. U kunt de provincies echter niet afbouwen zonder het takenpakket niet deels over te nemen en uw verantwoordelijkheid op te nemen. Ik wil er geen politiek spelletje van maken, maar we moeten eerlijk zijn. Veel dierenasielen staat het water aan de lippen. Ze krijgen een schamele subsidie van de gemeente, maar vervullen vaak een taak die ruimer is dan het grondgebied van de gemeenten waar ze gevestigd zijn. Vaak gaat het om een hele regio. Verschillende gemeentebesturen en burgers doen er een beroep op. Dit gaat verder dan de gemeente waarin ze actief zijn.

Minister, wat is uw argumentatie om de structurele ondersteuning van de werking van de dierenasielen volledig aan de lokale besturen en de provinciebesturen over te laten? Wat het dierenwelzijn betreft, controleert de Inspectie Dierenwelzijn van de Vlaamse overheid de erkende dierenasielen. Waarom koppelt u de

financiering aan de inspectie? Bedoelt u dat u niet over de mankracht beschikt om de erkende dierenasielen inzake dierenwelzijn systematisch te controleren?

– *Tinne Rombouts treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, voor de eindejaarsperiode hebben de verschillende Vlaamse dierenasielen een alarmkreet geslaakt met betrekking tot hun financiering en dan meer bepaald met betrekking tot het gebrek aan structurele financiering nu de provinciale subsidies zijn weggevallen. De provincies gingen ervan uit dat de Vlaamse overheid de financieringstaak zou overnemen na de regionalisering van de bevoegdheid voor dierenwelzijn.

Minister, voor hun werking zijn de dierenasielen hoofdzakelijk afhankelijk van vrijwilligers. U hebt er in een eerdere reactie al op gewezen dat uw prioriteit ligt bij de opsporing van dierenmishandeling. U ondersteunt de asielen door kosteloze opleidingen aan te bieden en door een database op poten te zetten. Bovendien wordt dierenopvang op uitdrukkelijke vraag van de Vlaamse overheid wel vergoed. Desalniettemin blijft de bekommernis van de asielen acuut. Het probleem wordt niet opgelost door twee overheden die naar elkaar wijzen.

U hebt de opsporing van dierenmishandeling terecht tot prioriteit uitgeroepen. Een beleid dat mishandelde dieren nadien op een gepaste wijze wil opvangen, zodat hun welzijn wel degelijk verbetert, heeft echter hoe dan ook nood aan asielen die de dieren een kwalitatieve verzorging kunnen bieden. Zonder die asielen wordt het probleem enkel verplaatst en niet opgelost.

Minister, hoe rijmt u de opsporing van dierenmishandeling met een beleid dat niet kan verzekeren dat de asielen over voldoende middelen beschikken om de dieren kwalitatief op te vangen? Acht u het mogelijk de asielen vanuit uw departement financiële ondersteuning te geven? Zult u onderzoeken of u hiervoor binnen uw budget nog een aantal middelen kunt vrijmaken? Bent u al nagegaan of er bij de provincies bereidheid bestaat om de bestaande financiering geheel of gedeeltelijk voort te zetten? Klopt het dat u ook op de gemeentebesturen rekent om de financiering van de dierenasielen over te nemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik heb vanzelfsprekend veel respect voor dierenasielen. Ik ben een frequent bezoeker van dierenasielen overal in Vlaanderen. Ik ben regelmatig onder de indruk van het professionalisme, de inzet en de geestdrift van heel wat mensen en dan zeker en vast van de vrijwilligers.

De wet betreffende de bescherming en het welzijn der dieren dateert uit 1986 en stelt dat de steden en de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de achtergelaten, zwerfende en verloren dieren op hun grondgebied. Dat is niet bepaald een nieuwe situatie: er is niets veranderd, er is geen nieuwe beleidslijn.

De meeste steden en gemeenten hebben al jaren geleden een overeenkomst gesloten met een asiel dat ze hebben aangeduid om de achtergelaten, zwerfende of verloren dieren op te vangen. In ruil betaalt de stad of gemeente dan een vergoeding aan dat asiel. Die vergoeding is meestal een vast bedrag per inwoner. Dat valt ook niet echt nieuw te noemen. Het is niet nieuw dat asielen een vergoeding van een stad of gemeente krijgen. Die regelgeving dateert al van 1986.

In sommige provincies verloopt het iets anders. De provincie Limburg, bijvoorbeeld, heeft het anders georganiseerd en heeft het grondgebied in vier zones onderverdeeld. Het is de bedoeling dat voor elke zone een asiel wordt aangeduid.

Dat asiel staat dan in voor de opvang van de achtergelaten, zwervende of verloren dieren in alle gemeenten van die zone. De provincie Limburg int hiervoor zelf de gemeentelijke bijdragen, namelijk 30 eurocent per inwoner. Die bijdragen worden over de aangeduide asielen verdeeld. Dat is slim bekeken. Het gaat niet om geld van de provincie, maar om geld van de gemeenten dat wordt doorgestort. Op dit ogenblik is het systeem operationeel in drie van de vier zones. Het gaat om een bedrag van 210.000 euro.

Naast de gemeentelijke bijdragen, zijn er ook provincies die voorzien in subsidies voor de asielen zelf, maar dat varieert. De provincie Limburg subsidieert sommige bouw- en verbouwingswerken en voorziet in 100.000 euro aan werkingsmiddelen. Dat gaat wel iets ruimer, want het gaat ook om dierenverenigingen, zwervkattenprojecten en opleidingen. Sinds de regionalisering of overdracht van de bevoegdheid van de federale overheid naar de Vlaamse overheid is daar niets aan veranderd.

Er is, voor alle duidelijkheid, niets veranderd aan de regelgeving met betrekking tot de provincies. Ik hoor sommigen zich daarachter verschuilen, maar inzake dierenwelzijn hebben we de provincies geen bevoegdheden of budgetten afgenomen. Daar kunnen ze niet naar verwijzen.

De provincie Vlaams-Brabant heeft aangekondigd in 2018 40.000 euro aan subsidies te zullen verdelen. Dat is een halvering van de subsidies die voor de regionalisering werden vrijgemaakt. Die subsidies zijn eerst tot 0 euro gereduceerd en vervolgens weer opgebouwd. Het provinciebestuur is teruggekomen op een eerdere beslissing, wat op zich een goede zaak is. In de argumentatie is echter opnieuw verwezen naar de hervorming van de provincies. Dat heeft er echter niets mee te maken.

In de provincie Oost-Vlaanderen was in 2017 voorzien in een budget van 14.000 euro. Dat is 2500 euro minder dan voor de regionalisering. Dat heeft er echter niets mee te maken. De reden die het provinciebestuur heeft opgegeven voor deze vermindering is immers dat het budget niet werd opgebruikt.

Zo werd in 2017 slechts 4625 euro toegekend, dus ook voor de Oost-Vlaamse asielen is er in de praktijk niets veranderd. Hetzelfde geldt voor Antwerpen en West-Vlaanderen. Daar gaf men in 2014 0 euro en na 2014 gaf men eveneens 0 euro. Er zijn nogal wat verschillen inzake financiering. U moet ook weten dat we spreken over zo'n 146 asielen in Vlaanderen, een heel grote groep.

Wat betreft de middelen vanuit de centrale overheid, waarbij sommigen menen dat toen de federale overheid nog bevoegd was, het betere tijden waren, zal ik u van een illusie verlossen. Toen Dierenwelzijn nog een federale bevoegdheid was, was er geen enkel budget voor ondersteuning van de dierenasielen, tenzij in 2014 toen er een budgetje was van 15.000 euro voor de opvang van in beslag genomen dieren, trouwens niet alleen voor dierenwelzijn maar ook voor de Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES). Het was dus 15.000 euro, niet voor Vlaanderen maar voor heel België.

Sinds wij bevoegd geworden zijn in 2014, bieden we een serieuze ondersteuning aan asielen. Jaarlijks organiseren wij een vijfdaagse opleiding voor asielmedewerkers. Elk jaar wordt deze cursus vier keer gegeven en zijn deze lessen volgeboekt. Dat loopt als een trein. De kosten voor deze opleiding worden volledig gedragen door de Vlaamse overheid. We bieden ze gratis aan. Kostprijs voor het academiejaar 2016 was 25.000 euro.

Daarnaast heb ik vorig jaar geïnvesteerd in een beheerssysteem dat de dierenasielen toelaat om hun administratie efficiënter te verwerken. Ook dat wordt kosteloos aangeboden. Het is de bedoeling om met dit systeem met een enkele muisklik mogelijk te maken om de gegevens van gevonden of adoptieklare dieren te publiceren op een website. Dit systeem zorgt absoluut voor tijdsbesparing en

meer efficiëntie, waardoor men veel meer tijd kan spenderen aan de verzorging van de dieren in plaats van aan administratie. Ik heb hier 30.000 euro in geïnvesteerd om dit volledig gratis te kunnen aanbieden.

Ook op het vlak van de controles en inbeslagnames hebben we een wijziging doorgevoerd. We moeten heel vaak dieren in beslag nemen. Ik denk dat we per maand ongeveer 200 dieren in beslag nemen. Die moeten natuurlijk ergens worden opgevangen. Daarvoor kijken we vooral naar de asielen. Vroeger onder de federale overheid werd er enkel betaald wanneer die asielen een expliciete vraag richtten tot de federale overheid en de toenmalige dienst Dierenwelzijn. Nu heb ik daar een automatisme van gemaakt: de dierenasielen worden altijd vergoed door de Vlaamse overheid wanneer ze dieren voor ons opvangen. Ze moeten dus niets vragen, ze krijgen het automatisch. Bovendien verhalen wij de kosten op de verantwoordelijken. Daar moeten de asielen zich niets van aantrekken, dat doen wij zelf.

In 2017 werd op die manier in totaal 230.000 euro uitbetaald aan asielen. Dat is toch wel een verschil met dat kleine deeltje van 15.000 euro dat door de federale overheid daaraan werd besteed. Het gaat dus om een totale som van 285.000 euro Vlaams geld dat naar asielen is gegaan. Dat staat tegenover 15.000 euro. Als u dus vraagt of we wat we zelf doen, ook beter doen op het vlak van dierenwelzijn, dan denk ik dat wel. Zeggen dat de Vlaamse overheid hier niet in investeert, is conflicterend met de waarheid.

Wat de controles in dierenasielen betreft: natuurlijk worden de asielen gecontroleerd, net zoals hondenkwekerijen, landbouwbedrijven, particulieren en noem maar op. Waarom gebruik ik dat argument? De overheid subsidieert de asielen rechtstreeks. De asielen zijn wel van een ongelijke kwaliteit in Vlaanderen. Je hebt er heel goede maar je hebt er ook andere. We moeten daar niet flauw over doen.

Het spreekt voor zich dat wanneer je gaat subsidiëren, ook zonder klachten of wat dan ook, je op een zeer proactieve wijze moet gaan inspecteren en controleren, want anders gaat u tegen mij zeggen wanneer er zich een incident voordoet: 'U geeft geld en subsidies aan asiel X of Y, kijk eens wat daarmee gebeurt. U moet meer controleren en inspecteren.' Het is evident dat die opmerking dan komt. Net daarom hebben we de capaciteit van de inspectiedienst verdubbeld. Die is nog krap, gelet op het toenemend aantal klachten en meldingen die binnenkomen. Sommige jaren is dat gestegen met 150 procent. Ik wil die capaciteit maximaal benutten om reactief en proactief dierenmishandeling op te sporen, eerder dan mensen fulltime in te zetten op inspectie om in die 146 dierenasielen te kijken of onze subsidies goed besteed worden. Dat is een keuze die we maken. Ik mag toch zeggen dat we die maken in eer en geweten en zonder daar enigszins beschaamd over te zijn, gelet op het feit dat we, in tegenstelling tot de federale overheid die 15.000 euro spendeerde ter ondersteuning van de dierenasielen, ondersteuning geven met een budget van 280.000 euro op jaarbasis. Dat is toch een heel verschil. Dan kies ik ervoor om de beschikbare mensen in te zetten waar ze echt een verschil op het vlak van dierenwelzijn kunnen maken en om de asielen te ondersteunen via gratis opleidingen, een gratis beheerssysteem en betaling van de opvangkosten voor in beslag genomen dieren.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik blijf natuurlijk een beetje op mijn honger zitten. We zitten nog steeds met die verouderde wetgeving. Hoe goed u ook communiceert, ik vind dat een gemiste kans. Probeer toch meer budgetten daarvoor vrij te maken. Ik begrijp dat u keuzes maakt, dat is uiteraard beleidsvoering. U spoort dierenmishandeling op en dan gaat u de dieren afzetten aan dierenasielen waarvoor u onvoldoende mankracht hebt om ze te controleren. Dat is natuurlijk een beetje jammer.

Ik vind oprecht dat u uw beleid in dezen moet herbekijken. Ik denk dat u een instrument in handen hebt, mocht Vlaanderen echt rechtstreeks subsidiëren en niet onrechtstreeks. Het was een leuk optelsommetje van onrechtstreekse middelen die u uitgeeft waarbij dierenasielen profijt hebben. Ik denk dat u een sterke tool in handen hebt om die dierenasielen ten eerste echt te controleren wanneer u budgetten zou vrijmaken en zo het kaf van het koren kunt scheiden, en ten tweede om vooral degenen die het goed doen, te stimuleren. Ik denk dat het daar een beetje wringt. U geeft dat ook toe. Het blijft krap qua mankracht om die dierenasielen te inspecteren. Daar wringt het schoentje. Ik denk dat heel veel dierenasielen met goede intenties beginnen, maar dat moeten ze natuurlijk kunnen volhouden. In plaats van te bestraffen wanneer er een klacht is, zou u misschien beter op regelmatige basis met meer mankracht kunnen controleren zodat de goede asielen gestimuleerd worden, en daarnaast kunt u hen ook nog financieel stimuleren.

Nogmaals, u begon met te zeggen dat de provincie Limburg een voorbeeld is, maar probeer maar een dierenasiel te runnen in West-Vlaanderen of in Antwerpen. Daar is de subsidie al veel minder. U stelt ook dat gemeenten bijna per definitie op basis van het inwonersaantal subsidies geven. Wel, ik kan er u verschillende opsommen waar dat niet het geval is. Zoals ik in mijn vraagstelling al zei, vervullen veel van die dierenasielen functies die ruimer gaan dan het grondgebied van de gemeente waar ze gevestigd zijn. Verschillende omliggende gemeenten, die geen bijdrage leveren, brengen hun dieren naar een dergelijk dierenasiel en verschillende politiezones brengen die dieren naar die asielen. Het water staat aan de lippen van vele dierenasielen. Ik denk dat u in dezen een daadkrachtiger beleid kunt voeren.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Uiteraard hebben ook wij namens onze fractie het grootste respect voor de dierenasielen en voor de vele vrijwilligers die daar op een professionele manier werkzaam zijn. Het is een goede zaak dat we vanuit Vlaanderen de dierenasielen zo goed als mogelijk ondersteunen door opleidingen en dergelijke. U hebt het allemaal opgesomd. Daar moeten we zeker krachtdadig op blijven inzetten.

Minister, het budget dierenwelzijn is natuurlijk niet eindeloos, zoals elk ander budget in elk ander departement. Het is altijd een kwestie van keuzes maken. U hebt zopas en ook in de media gezegd dat u extra wilt blijven inzetten op de controles om dieren mishandeling te vermijden. In uw antwoord heb ik gehoord – in de media heb ik dat niet gelezen – dat de budgetten na de regionalisering zijn afgenomen. U hebt voorbeelden gegeven van verschillende provincies. In de media wordt niet verwezen naar de regionalisering, maar wel naar de afslanking van de provincies. Dat is toch een groot verschil. Dat moeten we duidelijk durven te stellen.

Minister, u zegt dat het aan de gemeenten is om die dierenasielen verder te ondersteunen. Wij geven sinds de regionalisering van de federale naar de Vlaamse overheid 280.000 euro – waar het vroeger 15.000 euro was – als ondersteuning aan de dierenasielen bij inbeslagnames door Vlaanderen. Minister, kunt u een gedetailleerd overzicht geven van de budgetten die Vlaanderen aan de asielen gaf sinds de regionalisering? Ik begrijp dat u dat nu niet kunt bezorgen, maar misschien kunt u aan uw diensten vragen om dit na te sturen, want het interesseert mij zeker om dat verder te bekijken.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. We moeten er alles aan doen om dieren zo kwalitatief mogelijk op te vangen. Op sociale media zag ik dat er groepen worden opgericht voor herplaatsing van dieren. Ik weet niet of uw diensten dat ook hebben opgemerkt. Sinds de discussie over de dierenasielen merken we dat dat steeds meer gebeurt via sociale media. Ik wil dat dus zeker onder uw aandacht brengen, zodat uw diensten dat kunnen onderzoeken. Het kan niet de bedoeling zijn dat er

alternatieven ontstaan naast de asielen, die voor een minder kwalitatieve opvang en een illegaal circuit zorgen. We moeten er alles aan doen om dat te vermijden.

Minister, u had het ook over de administratieve ondersteuning van de asielen, wat heel belangrijk is. Er is een centrale website opgericht. In antwoord op een vorige vraag hierover hebt u verwezen naar 120 asielen die geïnteresseerd zouden zijn. Er moet een minimumaantal zijn om daarmee door te gaan. Wat is de stand van zaken? Zijn er voldoende asielen? Is dat al geoperationaliseerd?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ook ik wil me aansluiten bij het uiten van respect voor alle vrijwilligers, voor alle geëngageerde mensen in de diverse asielen en alle milde schenkers. Heel wat asielen hebben ook de mogelijkheid om te functioneren dankzij schenkingen van diverse oorsprong.

We moeten toch stilstaan bij het element asiel als essentieel onderdeel van een dierenwelzijnsbeleid. Iedereen voelt dat het een beetje wringt als een essentieel onderdeel in het beleid volledig wordt overgelaten aan het vrijwillig initiatief, aan het al dan niet hebben van initiatiefnemers in een bepaalde regio. Theoretisch kunnen er regio's ontstaan waar in de verste verte geen dierenasiel meer aanwezig is, en daar schort iets.

De hoofdmoot van dieren die naar asielen worden gebracht, zijn vandaag honden en katten. Dankzij de registratie kan men heel wat honden identificeren en terugbrengen naar de eigenaars. Voor de katten rekenen we op het nieuwe beleid, en dat er een verandering zal zijn in het aanbrengen van dieren naar het asiel. Dat zal in elk geval evolueren. Het gaat niet alleen over honden en katten, maar wel hoofdzakelijk.

Minister, ik ga ervan uit dat dierenasielen, al dan niet gesubsidieerd, toch worden gecontroleerd door uw inspectiediensten. Ik kan me niet voorstellen dat dierenasielen niet aan inspectie worden onderworpen. Daarom vind ik het wat eigenaardig dat u de link legt tussen het eventueel financieren, hoeveel of hoe weinig ook, en het verplicht maken van controles in asielen. Ik neem aan dat het een onderdeel is van de opdracht aan de inspectie om de dierenasielen regelmatig te bezoeken en na te gaan of alle regels worden nageleefd, of om hen te adviseren bij het verbeteren van het dierenwelzijn.

Er werd hier verwezen naar de provincie Limburg. Die provincie investeert heel wat, en niet alleen via de 30 eurocent die in drie van de vier regio's wordt opgehaald, maar ook in infrastructuur. In Lommel gaat 984.245 euro naar de asielen, in Sint-Truiden gaat het over 250.000 euro. Dat zijn serieuze bedragen die in het verleden werden betaald door de provincie voor het oprichten van de infrastructuur voor dierenasielen. Meestal is dat ook het eerste probleem. Je moet een locatie vinden, je moet een gebouw hebben om een dierenasiel in onder te brengen en dan moet je natuurlijk ook vrijwilligers hebben die het initiatief draaiende houden.

Minister, het is misschien een gemiste kans dat er bij de discussie in 2015 en 2016 over de taakstelling van de provincies geen expliciete opdracht is gegeven aan de provincies om een coördinerende rol op te nemen. Dat lijkt een logische en nuttige schaal om die dingen te coördineren. Het was misschien mogelijk geweest – maar u hebt dat afgewezen – om de provincies te belasten met het coördineren van dierenasielen in samenwerking met de gemeenten.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Voorzitter, ik wil even repliceren op wat de heer Dochy zegt over het definiëren van een taakstelling aan de provincies. Die taakstelling is op dit moment bij wet gedefinieerd aan de steden en gemeenten. Laat dat duidelijk zijn.

Ik heb een snelle berekening gemaakt met mijn gsm. Als we weten dat het vereffeningsskrediet (VEK-budget) van dierenwelzijn ongeveer 820.000 euro bedraagt en de minister zegt hier net dat er ongeveer 280.000 euro naar de asielen is gegaan, dan spreken we over ongeveer 35 procent dat naar de asielen is gegaan. Dit betekent echt wel dat Vlaanderen de asielen enorm heeft ondersteund in vergelijking met vroeger. Voor in beslag genomen dieren had de federale overheid vroeger 15.000 euro veil. Nu zitten we aan 35 procent van het VEK-budget. De minister heeft in deze legislatuur al een zeer mooie inspanning geleverd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, ik twijfel er niet aan dat dierenasielen ondersteuning krijgen. U gaf het voorbeeld van de opleiding. Collega Vermeulen vergelijkt de federale met de Vlaamse overheid, maar het debat gaat vooral over de structurele ondersteuning. Er wordt veel lof geuit ten aanzien van dierenasielen – dat is ook terecht – maar er wordt ook heel veel verantwoordelijkheid van hen verwacht. Over het algemeen wordt in het beleid financiering pas toegekend als daar verantwoordelijk mee wordt omgesprongen, als er een verantwoordelijkheid wordt opgenomen.

Mij lijkt de omgekeerde redenering echter ook op te gaan. Als je heel veel verantwoordelijkheid legt bij een organisatie, dan mag daar gerust ook wel wat financiering bij komen. Collega Dochy, ik ben het met u eens dat het een beetje wringt dat we zoveel verwachten van dierenasielen en dat ze eigenlijk geen structurele ondersteuning krijgen, behalve een vergoeding vanuit de gemeente of voor inbeslagname van dieren. Minister, u zegt terecht dat het in de eerste plaats een lokale verantwoordelijkheid is. Dat is waar en dat is niet waar.

Er is nu bijvoorbeeld een Vlaams kattenplan. Dat betekent dat er niet alleen een Vlaamse bezorgdheid is, maar ook Vlaamse incentives, bijkomende Vlaamse regelgeving, waar de dierenasielen ook door gevat zijn. Vanuit dat perspectief lijkt het mij logisch dat er een structurele financiële tegemoetkoming zou komen.

Wat ten slotte de discussie over de inspectie betreft, ben ik het met u eens dat de grote focus niet moet liggen op het controleren van de dierenasielen. Maar ik zou die controle ook niet minimaliseren, eerlijk gezegd. Ik heb ook wel eens contact met dergelijke initiatieven, ook andere opvanginitiatieven dan dierenasielen, en daar zijn heel wat kwaliteitsverschillen. Het ene dierenasiel is het andere niet. Het is dus toch noodzakelijk dat daar af en toe eens een inspecteur langsgaat. Hoe vaak gebeurt dat? Krijgt een gemiddeld dierenasiel één keer per jaar een inspecteur over de vloer, of is dat om de twee jaar, of om de vijf jaar? Daar moeten toch gemiddelde cijfers over beschikbaar zijn.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik dacht dat mijn antwoord duidelijk was, maar voor alle duidelijkheid: er is geen enkele relatie met de afslanking van de provincies. Zij namen vroeger initiatieven op het vlak van dierenwelzijn, niettegenstaande het feit dat steden en gemeenten daar wettelijk toe gebonden zijn. De provincies trokken daar op eigen initiatief budgetten voor uit. Na de afslanking van de provincies hebben zij nog altijd dat recht. Er zijn hun op dat vlak geen middelen of bevoegdheden ontnomen. Er is dus niets veranderd.

De heer Van Grieken stelt dat Limburg 210.000 euro uittrekt en dat de asielen daar dus meer profijt van hebben. Dat is een goed bedrag, dat spreekt voor zich. Ik heb die opsomming ook gegeven. Maar in Limburg zijn er 18 asielen, en in Oost-Vlaanderen, waar er door de provincie nul euro wordt gegeven, zijn er 42. Gelukkig is er dus geen rechtstreeks causaal verband. Het hoogste aantal zit in Oost-Vlaanderen

en Antwerpen, respectievelijk 42 en 32. Er is dus geen causaal verband tussen het aantal asielen en wat de provincies geven. Maar dit volledig terzijde.

In 2017 is 35 procent van het budget, namelijk 280.000 euro, naar ondersteuning van de asielen gegaan. 'C'est du jamais vu', nog nooit gezien. Ik moet keuzes maken. Het budget voor Dierenwelzijn stijgt in 2018 met 240 procent, maar desondanks zul je altijd keuzes moeten maken. Ik maak die in eer en geweten. Het is wel gemakkelijk om te gaan zeggen dat iedereen die geld vraagt, dat ook maar moet krijgen. Er komen altijd maar asielen bij, gelukkig maar, en heel professionele ook. Ik ben nog langsgeslagen bij een in Oostduinkerke en een in Kontich. Men spreekt over investeringsbudgetten van rond het miljoen euro. Daar ontstaat vooral particuliere ondersteuning, wat die asielen trouwens ook scherp houdt.

We proberen maximaal te ondersteunen, niet via rechtstreekse subsidiëring, enerzijds omdat de kwaliteit nogal sterk verschilt, en anderzijds omdat we dan een andere inspectie moeten voeren. Dat is de evidentie zelve. Als je asielen rechtstreeks subsidieert, ben je er als subsidiërende overheid zelfs wettelijk toe verplicht om een intensere inspectie te gaan voeren naar de vakkundige besteding van die subsidies. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we asielen vandaag niet inspecteren. Dat heb ik ook al gezegd in mijn eerste antwoord. Volgens welke frequentie dat gebeurt, kan ik niet zo uit het hoofd zeggen. Maar vraag maar eens rond bij de asielen. Die worden geïnspecteerd, ook al zijn ze met zeer veel, namelijk 146.

Wat de website betreft, hebben we al een opleiding georganiseerd om asielen met dat systeem te leren omgaan. Daar hebben al 44 asielen aan deelgenomen. Als we dat dan zullen lanceren, over enkele maanden, ga ik ervan uit dat ook verschillende andere asielen zullen toetreden. Ik denk dat we snel aan ons minimale aantal zullen komen. Het draagvlak zal er dus wel zijn. Ik kan u niet zeggen wanneer het systeem precies van start zal gaan.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, niemand zal ontkennen dat u enkele inspanningen doet, maar bij mij wringt er toch iets. Er zijn stevige verklaringen in de pers en u hebt een zeer ambitieus beleidsplan voorgelegd, maar als we naar het einde van de legislatuur gaan, zien we dat het financiële plaatje dat tegenover die beleidsdoelstellingen staat, er niet volledig is. U bent Vlaams minister van Dierenwelzijn, maar veel van de verantwoordelijkheden schuift u door naar vrijwilligers op het terrein. U geeft die veel verantwoordelijkheid, maar daar staan te weinig financiële middelen tegenover.

U blijft maar verwijzen naar het verleden. Laat ons eerlijk zijn: het maatschappelijke draagvlak omtrent dierenwelzijn neemt immens toe. Dat kun je niet vergelijken met tien, laat staan twintig jaar geleden. Dat is niet alleen in Vlaanderen zo. In heel West-Europa is er bij mensen een bewustzijn dat hoe je omgaat met wezens die zich niet zelf kunnen verdedigen, nogal van belang is voor de standaard van je samenleving. Als u nu voor iets een zeer groot, kamerbreed draagvlak zou vinden, is het wel om mensen die na hun uren vrijwillig zo'n nobel werk verzetten, financieel te ondersteunen en daar meer middelen voor vrij te maken. Uiteraard moet u keuzes maken, maar u vindt kamerbreed, van mijn partij tot extreemlinkse zijde, steun om die mensen die dag in, dag uit zo'n nobele taak verrichten, te ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, u hebt aangegeven dat ongeveer 35 procent van het budget van Dierenwelzijn naar de dierenasielen gaat. In uw repliek hebt u te kennen gegeven dat er een stijging is van het budget voor Dierenwelzijn met 240 procent. Het klopt dat politiek voeren een kwestie is van keuzes

maken. Net voor het einde van het jaar is in de media duidelijk verschenen dat de provincies naar u schieten en omgekeerd. Ik zou gewoon het volgende willen aanraden. Wij moeten vanuit Vlaanderen zorgen voor een kwalitatieve ondersteuning van die dierenasielen en voor een goede opvang van die dieren. Er is blijkbaar toch een groot probleem. We moeten ervoor zorgen dat er niet meer faillissementen komen. Ik wil suggereren om toch nog eens in overleg te treden met de provincies, want we hebben er niets aan om in de media over spelletjes te lezen van twee overheden die elkaar met de vinger wijzen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gebruik van het elektrisch waterbad bij het slachten van kippen – 742 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, dit is eigenlijk een opvolgingsvraag. We hebben enkele maanden geleden een debat over dit onderwerp gevoerd in de plenaire vergadering. We weten allemaal dat verdoving intussen bijna in alle gevallen verplicht is tijdens het slachten van dieren. Voor kippen gebeurt dat in Vlaanderen voornamelijk via een waterbad waar elektriciteit op wordt gezet. In een kleiner aantal gevallen gaat het om gasverdoving en in nog minder gevallen, in kleinere slachthuizen, gaat het nog altijd over individuele kopverdoving.

De standaardmethode in Vlaanderen is dus een verdoving via een elektrisch waterbad. In ons land worden kippen in een waterbad verdoofd bij een stroomsterkte tussen ongeveer 60 en 80 milliampère. Dat is onder de limiet van 100 milliampère, zoals bepaald in de Europese verordening.

U hebt daar in het verleden ook uw bezorgdheid over geuit. Volgens slachthuizen kan die stroomsterkte leiden tot spierbloedingen die het karkas onverkoopbaar maken. De centrale bevoegde autoriteit staat daarom voorlopig een afwijking toe zodat bedwemd wordt met een lagere stroomsterkte. Het dramatische probleem daarbij is dat de kans groter wordt dat dieren onvoldoende verdoofd worden vooraleer ze geslacht worden. Volgens de meest optimistische inschattingen gaat het om een slaagpercentage van 95 procent. Dat lijkt heel veel, maar aangezien er 260 miljoen dieren per jaar worden geslacht, worden in de praktijk ook miljoenen dieren onverdoofd gedood. Dat is een drama op vlak van dierenwelzijn.

U hebt uw bezorgdheid daarover dus geuit. Intussen loopt er een onderzoek aan de Universiteit Gent dat eind 2017 afgerond moest zijn. Daarbij werd gefocust op een verbetering in functie van dierenwelzijn bij het toepassen van de verdoving via het waterbad. U kondigde tijdens de plenaire vergadering van 14 juni 2017 aan dat u op basis van die studie een keuze wilt maken tussen het waterbad met verbeterde techniek of gasverdoving zoals dat standaard in Nederland gebeurt. Ook ten aanzien van de gasverdoving bestaat er bezorgdheid inzake dierenwelzijn omdat CO₂ een aversieve reactie kan veroorzaken bij de dieren die het verdovingsproces ondergaan.

Tijdens diezelfde plenaire vergadering benadrukte u ook dat gecontroleerd zou worden of de gestelde voorwaarden worden gerespecteerd en of de verdoving in slachthuizen effectief heeft gewerkt. Slachthuizen zijn verplicht om de monitoring te versterken bij gebruik van lagere stroomsterktes. Dat is een voorwaarde die werd opgelegd naar aanleiding van de voorlopige uitzondering die werd toegekend.

Minister, werd de studie aan de Universiteit Gent intussen afgerond? Heel wat leden van deze commissie zijn benieuwd naar de resultaten. Welke conclusies trekt u uit deze studie? Worden de voorwaarden voor gebruik van het elektrisch waterbad gewijzigd? Wenst u algemeen over te schakelen naar gasverdooving?

Wordt de versterkte monitoring tijdens het slachten bij verlaagde stroomsterkte daadwerkelijk toegepast in slachthuizen? Op welke manier gebeurt dit? U hebt tijdens de plenaire vergadering verwezen naar de controle. Ik vraag me af op welke manier die controle gebeurt en hoe frequent die gebeurt. Wat gebeurt er wanneer de betreffende voorwaarde wordt genegeerd? Hoeveel procent van de kippen wordt bij gebruik van het elektrisch waterbad onverdoofd gedood in de Vlaamse slachthuizen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik vrees dat mijn antwoord kort zal zijn. De looptijd van de studie die uitgevoerd wordt door de Universiteit Gent, werd met twee maanden verlengd. Het gevolg is dat ik pas in maart onderzoeksresultaten verwacht.

Alle slachthuizen zijn natuurlijk verplicht om een monitoringprocedure in te stellen om na te gaan of de gebruikte bedwelming effectief is. We inspecteren dat ook. Tijdens de controle wordt niet alleen nagegaan of het slachthuis een monitoringsprocedure heeft uitgewerkt, maar ook of deze wordt toegepast. Als blijkt dat er tekortkomingen zijn, dan zal de Inspectiedienst Dierenwelzijn de nodige maatregelen nemen. Hetzelfde geldt wanneer wordt vastgesteld dat dieren onvoldoende bedwelmd worden.

Ik heb geen aanwijzingen om aan te nemen dat kippen in Vlaanderen onvoldoende bedwelmd zouden zijn. De European Food Safety Authority (EFSA) meldt een succesratio van 96 procent voor deze bedwelmingsmethode. Ik ga ervan uit dat dit algemeen geldend is en dat dit voor Vlaanderen ook het geval is. Ik heb alleszins geen aanwijzingen van het tegendeel. Dit wordt gecontroleerd tijdens elke controle van een slachthuis, en een slachthuis wordt minstens jaarlijks gecontroleerd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, het is natuurlijk jammer dat er een verlenging is aangevraagd. Ik had gehoopt dat we de looptijd zouden inkorten. Tijdens de plenaire vergadering had ik voorgesteld om die met een paar maanden in te korten, maar ze wordt verlengd. We moeten dan ook spijtig genoeg wachten tot maart.

Kunt u iets zeggen over de planning nadien? Is het de bedoeling om voor de zomer beslissingen te nemen op basis van die studie? Ik had graag wat informatie over de timing, want het gaat over dramatische toestanden. We moeten toch op relatief korte termijn acties ondernemen.

Wat betreft de monitoring begrijp ik dat dit vervat zit in de jaarlijkse controle van slachthuizen. Ik neem aan dat die monitoring ook moet worden gerapporteerd. Gebeurt dit effectief? Wordt daarover gerapporteerd aan de dienst Dierenwelzijn of aan het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV)?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De planning nadien is afhankelijk van de onderzoeksresultaten. Het zou niet verstandig zijn daar al te veel op vooruit te lopen.

Wat de rapportering betreft, heb ik geen kant-en-klaar cijfermateriaal bij, maar het is zo dat bij elke controle de aanwezigheid en de effectieve werking van die

bedwelingsmethodiek worden gecontroleerd. Wanneer er mankementen worden vastgesteld, wordt er opgetreden. Ik kan niet uit mijn hoofd zeggen in hoeveel gevallen er melding wordt gemaakt. Ik kan u dat aantal wel bezorgen in het antwoord op een schriftelijke vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.